Vragen en antwoorden

over innerlijke en uiterlijke wil, egoïsme en altruïsme (1-3)
over bidden voor anderen en voor vrede (4-6)
over contact met overledenen (7,8)
over schuldgevoelens (9)

13 mei 1960
lezing 65

"Gegroet, ik breng jullie zegeningen, dierbare vrienden, gezegend is dit uur. Ik zal jullie vragen naar beste vermogen beantwoorden."

VRAAG: Ik heb naar aanleiding van de laatste lezing twee vragen. De eerste is: ik heb begrepen dat de innerlijke wil waarover u sprak uit het bovenbewuste stamt. Het was me niet duidelijk of de uiterlijke wil dan uit een samenspel van het bewuste en het onderbewuste ontstaat? (1)

"Ja, dat is juist. Ze ontstaat uit een samenspel van de bewuste en *verschillende* niveaus van de onderbewuste geest."

VRAAG: De andere vraag heeft te maken met het tweede deel van de lezing, waar u wijst op het feit dat we vaak grootmoedig zijn omdat we denken dat dat van ons verwacht wordt, en daarom wordt het egoïstische als iets plezierigs beschouwd. Ik zou willen vragen welke band of welk verband er in de tegengestelde situatie zou zijn? Ik bedoel: we leven in een materialistische en tamelijk egoïstisch ingestelde wereld; en die wereld schijnt vaak van ons te verlangen dat we egoïstisch en egocentrisch zijn. Ben je dat niet, dan word je voor gek versleten. Dan ben je een doetje of er is een steekje aan je los of wat dan ook. Soms streven we er dan misschien naar om zelfzuchtiger te zijn dan we eigenlijk zouden willen. (2)

"Deze kwestie raakt aan een onderwerp dat ik hoogstwaarschijnlijk in de eerstkomende algemene lezing zal behandelen.[1] Maar ondertussen kan ik alvast dit zeggen: je vraag verwijst naar nog weer een ander conflict in de menselijke ziel. Hij raakt hier een heel fundamenteel probleem van de mensheid, namelijk dat de mens vaak geneigd is het prachtigste van zijn wezen te ontkennen; de een meer, de ander minder. Liefde, onbaatzuchtigheid, ontroering, sympathie, genegenheid enzovoort, allemaal waardevolle kwaliteiten waarvoor hij zich dikwijls schaamt. Dit kunnen jullie allemaal in jezelf terugvinden. Ik ga daar nu niet verder op in. Daarvoor is dit niet het juiste moment. Maar wat je vraag betreft, ik moet wel zeggen dat dit algemeen voorkomend menselijk conflict de verwarring nog groter maakt. Enerzijds leert de mens dat het verkeerd is om zelfzuchtig te zijn, toch zou hij dat graag zijn omdat hij denkt dat het in zijn voordeel is. Daarom dwingt hij zichzelf om onbaatzuchtig te zijn. Anderzijds hunkert zijn ware zelf er naar om goed, liefdevol en bij tijden onbaatzuchtig te zijn, maar dan lijkt het wel alsof de wereld op hem neerkijkt en dat hij zichzelf daardoor geregeld dwingt om egoïstisch te zijn. Vandaar dat hij beide – dwangmatig egoïstisch en dwangmatig onbaatzuchtig – is. In geen van beide gevallen handelt hij nog vanuit zijn ware, werkelijke zelf. Het conflict heeft dus twee kanten of liever gezegd vier. Want beide neigingen – zowel de zelfzuchtige als de onbaatzuchtige – worden door de behoefte om aan de verwachtingen van een bepaalde omgeving te voldoen, tegengewerkt en daarbij leveren beide neigingen een dubbel probleem op. Ik hoef je niet te zeggen dat deze problemen niet alleen uit bestaande massabeelden kunnen voortkomen. De wortel ligt altijd in een persoonlijk, psychologisch conflict. Het gevolg van dit vierledige conflict is dat je je schuldig voelt als je zelfzuchtig handelt maar dat je je ook schaamt als je onzelfzuchtig bent."

VRAAG: U hebt gezegd dat, om te kunnen slagen, de uiterlijke wil door de innerlijke wil gesteund moet worden; dat de mate van succes afhangt van de mate waarin de innerlijke wil meedoet.[2] Zoals ik het nu begrijp hangen succes en de vervulling van je wens af van de helderheid en de kracht waarmee de innerlijke wil doordringt. In een voorgaande lezing zei u: "Bij iemand die niet zo ontwikkeld is, kan het bewustzijn minder sterk zijn of zelfs afwezig. Daardoor kan zijn vermogen om te wensen, ook al zijn zijn motieven minder zuiver, toch functioneren." En

[1] Zie lezing 66 'Schaamte voor het hoger zelf' (Noot vertaler)

[2] Zie lezing 64 'Uiterlijke en innerlijke wil; misvattingen over egoïsme' (Noot vertaler)

ook:"Alleen al het feit dat de onzuivere, egoïstische motieven bewust worden, doet het vermogen om te wensen beter functioneren." (3)

"Ja, zo is het ook. Dit vermogen om te wensen functioneert als het verlangen niet door tegenstromen wordt gehinderd. Daarom is het dikwijls zo dat geestelijk minder ontwikkelde mensen met minder bewustzijn dikwijls niet door scrupules worden gehinderd. Hun vermogen om te wensen krijgt daardoor geen tegenorders en kan ongehinderd functioneren. Dit vermogen kan in zo'n geval heel goed uit de uiterlijke wil voortkomen en toch heel succesvol zijn. De uiterlijke wil *kan* dus wel effect hebben. Ik zeg niet dat dit nooit gebeurt. Maar hoe blijvend en bevredigend het resultaat is, zal afhangen van het aandeel dat de innerlijke wil erin heeft. Als je een grote dosis wilskracht bezit die van de uiterlijke wil afkomstig is, dan kan de innerlijke wil tot op zekere hoogte wel aanwezig zijn, maar hij wordt door de uiterlijke wil die zowel door gezonde als ongezonde motieven geleid kan worden, bezoedeld en overschreeuwd. Deze uiterlijke wil kan wel succes hebben als hij niet te zeer door innerlijke, vaak onbewuste gewetensbezwaren en andere belemmeringen wordt gehinderd. Maar als regel zal dit succes toch een onbevredigende en zelfs teleurstellende bijsmaak hebben terwijl een door de innerlijke wil tot stand gebracht resultaat altijd uitermate veel voldoening geeft. Is je vraag hiermee beantwoord?" *(Ja, dank u wel.)*

VRAAG: Onlangs vond in onze groep een discussie plaats en daarbij meende iemand dat je door te bidden aangeeft dat je zwak bent, en daarom was hij er tegen. Ik heb geleerd dat de mens door te bidden de goddelijke kracht in zijn leven toelaat, er ruimte voor maakt. Mijn vraag gaat over gebed. Misschien bent u bereid om ons er in het algemeen iets over te vertellen. En ik heb ook drie specifieke vragen over dit onderwerp. De eerste is: heeft het zin dat we voor anderen bidden? (4)

"Ja, het heeft zeker zin voor anderen te bidden. Maar sommigen van jullie vragen zich misschien af: 'Hoe zit het als ik voor een ander bid om iets wat hij, door zijn eigen innerlijke weerstanden, niet kan ontvangen?' Dit is een zinnige vraag. Toch is het goed en juist om te bidden, en heeft het zeker een heilzaam effect. Maar het gebed hoeft niet per se verhoord te worden op de manier die jij in gedachten hebt of zoals de betrokkene het misschien zou willen. Dit is wellicht niet mogelijk. Maar het zet ongetwijfeld harmonische stromen en krachten in beweging en dat heeft zijn uitwerking. Het is hetzelfde als wanneer jouw liefde iemands hart

raakt. Als je bidt en iemand anders het goede wenst, brengt dat een zuivere kracht voort, een zuivere werking die gevolgen heeft in je omgeving. Zelfs als we er van uitgaan dat niets de betrokkene kan bereiken omdat hij te zeer van de werkelijkheid en de spirituele krachten is afgesneden, dan nog werkt deze kracht door in het universum en is zodoende voor velen heilzaam, ook voor jou zelf en zelfs voor de betreffende persoon die nog in duisternis ronddwaalt, alleen op een later tijdstip. Want de liefde en goede wil die je vrijmaakt door voor een ander te bidden, maken absoluut een indruk op de kosmische krachten. Zoals ik al zei, het heeft ook een duidelijke uitwerking op je eigen ziel - door je onbaatzuchtige liefde en welwillendheid, door het constructieve van je wensen die helemaal los staan van je eigen zelfzuchtige doeleinden. Ik zou willen zeggen dat als je voor iemand anders bidt, je gewoonlijk het beste kunt vragen of hij de voor hem op dat moment noodzakelijke leiding, inspiratie en inzichten mag ontvangen. Dat sluit alles in.

Wat je over die vriend zei, die het gevoel heeft dat bidden een zwakte is: dit is natuurlijk een emotionele en onlogische reactie vanuit het onderbewuste, die waarschijnlijk geen enkel verband met zijn bewuste ideeën over dit onderwerp houdt. Ik denk dat de persoon in kwestie heel goed beseft dat dit typisch een van die verkeerde conclusies is die je vaak in het onbewuste aantreft. Het is van enorm groot belang dat je zulke verkeerde conclusies in de onbewuste geest ontdekt. Velen van jullie hebben, zonder dat jullie je daarvan bewust zijn, soortgelijke onbewuste misvattingen. Als je orde in je ziel, in je innerlijk universum wilt scheppen, is het vinden van deze onlogische veronderstellingen de eerste stap. In werkelijkheid is het juist een teken van kracht als je om iets kunt vragen. Als je uit trots iets niet kunt te vragen, is dat alleen maar zwakte. Maar het ontdekken van waar en op welke manier dit element van dwaling zich voordoet - en tot op zekere hoogte hebben jullie daar allemaal mee te maken - is de basis voor het rechtzetten van dergelijke misvattingen, die misschien alleen in je emoties en helemaal niet in je gedachten zijn gelegen. Pas dan kun je die verkeerde opvattingen door het juiste begrip vervangen. Eerder niet. Probeer er dus achter te komen waar en wanneer je op een bepaalde manier *voelt*, ook al *denk* je niet zo. Niet iedereen voelt dit misschien met betrekking tot bidden. Maar velen van jullie kennen het gevoel als het erom gaat iemand om een gunst te vragen. In wezen is dat hetzelfde."

VRAAG: Dit zijn alleen maar aanvullingen, maar ik vermeld ze toch. Heeft bidden voor anderen ook tastbare resultaten als het om

"O, dat heeft het zeker. Als bidden vroeg of laat gevolgen voor het individu heeft, dan heeft het evenzeer zijn uitwerking op de mensheid als geheel. En als ik het over uitwerking heb, dan bedoel ik niet dat het gewenste resultaat onmiddellijk zichtbaar wordt. Maar ik zou je vraag wat ruimer willen opvatten. Bidden is het meeste opbouwend als je tegelijkertijd enig inzicht in je eigen innerlijke dwalingen verwerft. Hoe kun je dit nu combineren met een gebed voor vrede? Dat kan op de volgende manier: wat in jouw wereld gebeurt, is precies hetzelfde als wat zich tussen twee, drie of vier individuen afspeelt, maar dan op grotere schaal. Gezien in het licht van de spirituele waarheid en de spirituele werkelijkheid bestaan er geen belangrijke of onbelangrijke kwesties. De onnozelste kwestie in een huiselijke ruzie, bijvoorbeeld, heeft precies dezelfde uitwerking en is even belangrijk als grote internationale kwesties. Dit mag ongeloofwaardig klinken, maar *het is niettemin waar*, vrienden. Omdat er veel levens mee zijn gemoeid, denken jullie dat het daarom belangrijker is. Jullie beseffen niet dat, als het er op aankomt, uiteindelijk evenveel levens bij jullie innerlijke dwalingen en misverstanden betrokken raken en er de invloed van ondervinden. Omdat het bij internationale twisten om leven en dood gaat, denk je dat die belangrijker dan het kleine, innerlijke, subtiele 'goed' of 'fout' in je eigen persoonlijke leven zijn. Maar met deze subtiele, persoonlijk beleefde onderstromen draag je aan die zogenaamd grote en belangrijke kwesties bij. In feite zouden die laatsten zonder de eersten niet bestaan.

Ik begrijp heel goed dat wat ik hier zeg voor jullie moeilijk te vatten is. Daarvoor moet je een beroep doen op het diepste in jezelf. In de schepping gaat het altijd maar om één ding: goed of verkeerd, waar of onwaar, licht of duisternis. Van ons standpunt uit gezien maakt het niet uit of deze vraag in een enkele ziel aan de orde is of dat er velen bij betrokken zijn. Het ene komt voort uit het andere en daarom is het eigenlijk hetzelfde. Als je jezelf voor wat betreft je motieven voor de gek houdt en daarmee een mistige en disharmonische situatie creëert (omdat je zelfbedrog en je verwarring altijd een negatief effect op anderen hebben), dan schep je - samen met de andere betrokkenen - bijzonder ongunstige kettingreacties en vicieuze cirkels. Dit is niet alleen exact het principe dat aan de gang van zaken in de wereldpolitiek ten grondslag ligt maar is deels ook de oorzaak ervan. Elke emotie, elke instelling, alles wat zich in de ziel afspeelt, laat een indruk op de kosmische krachten achter en keert daardoor, vaak via een omweg, naar je terug totdat deze

negativiteit zijn kracht heeft verloren.

Als je probeert deze gedachtegang te volgen, zullen je inzicht en begrip aanzienlijk toenemen. Als je om vrede bidt, probeer er dan achter te komen waar jij in je eigen omgeving net zo handelt en reageert als de diverse naties. Door dat te ontdekken draag je meer aan de vrede bij dan door veel andere dingen die je zou kunnen doen. Heb oog voor de overeenkomsten, dan zal het je steeds duidelijker worden dat het allemaal om hetzelfde draait. De zogenaamd grote kwesties zouden niet eens bestaan als die vele kleine kwesties die in talloze individuen leven, er niet eerst waren en het ontstaan van dezelfde situatie op grotere schaal mogelijk zouden maken.

Dit soort overwegingen is in dubbele zin nuttig: ten eerste dragen ze aan je persoonlijke inzicht bij. Je filosofisch inzicht wordt groter en daardoor kom je er ook weer gemakkelijker toe om aan je persoonlijke zuivering te werken. Ten tweede ga je hoe dan ook en zonder je ook maar enigszins schuldig te voelen, herkennen hoe jijzelf aan de onrust in de wereld bijdraagt en er in bescheiden mate medeverantwoordelijk voor bent. Niet, zoals veel mensen denken, door niet aan politieke activiteiten deel te nemen maar omdat jouw persoonlijke conflicten aan het conflict in de wereld bijdragen. Probeer dit te zien. Als je dat echt probeert, zul je ontdekken hoe het zit."

VRAAG: Heeft mijn bidden enige uitwerking op de wil van mensen die onverschillig tegenover spirituele waarden staan? (6)

"Misschien is het effect niet altijd onmiddellijk merkbaar, maar - ik zei het al eerder - vroeg of laat is het er toch. Vaak is het echter zo dat niet alleen de betreffende persoon maar ook vele anderen waaronder jijzelf bij de zaak betrokken is. Als je heel goed hebt onderzocht om welke reden je eigenlijk bidt en je er verder geen illusies over maakt, dan kan het niet anders of je bidden *moet enig* effect hebben. Misschien ga je al biddende zien hoe je iemand met een handreiking die nooit in je was opgekomen als je niet zo oprecht had gebeden, zou kunnen helpen. Dan kan door een directe daad van jouw kant, waar je eerder niet op was gekomen, je gebed de weg naar iemand openen.

Bidden is altijd constructief, gesteld dat je geen *verborgen,* zelfzuchtige motieven hebt, jezelf niet voor de gek houdt en mits je ook iets doet. Heel vaak is de beste daad die je kunt stellen: het erkennen van diep verborgen

neigingen in je eigen ziel. Dankzij een dergelijke oprechtheid zal de mogelijkheid van een nieuwe richting zich vaak vanzelf aandienen, en daardoor wordt de betreffende persoon misschien niet direct door jou maar dan wel indirect door anderen geholpen.

Bij bidden gaat het helemaal om het 'hoe' en met welk motief. Dit lijkt nogal vanzelfsprekend. Misschien vraag je ook: ‘wat zou mijn motief dan kunnen zijn?’. Soms zijn er echter verborgen motieven en emoties, die anders zijn dan die welke voor de hand liggen en uit liefde voortkomen. Als je die niet wilt zien, verliest je gebed aan kracht en heeft daardoor minder effect. Als je die eerlijkheid kunt opbrengen, voeg je echt de daad bij het woord.[1]"

VRAAG: Ik weet dat als u deze vraag zou willen beantwoorden, dit in samenspraak met de mensen die voor een consult bij u komen zou moeten gebeuren, maar ik vraag me af of u in het algemeen iets tegen de mensen zou kunnen zeggen die, voordat ze naar deze sessies toekwamen, geen contact met dierbare overledenen hadden en daar ook geen moeite voor deden, en die nu graag een heel heilzaam, gelukkig en vruchtbaar contact met deze dierbare overledenen tot stand zouden willen brengen? (7)

“Zie je, een vruchtbaar contact met een overledene is *uiterst* zeldzaam. Zo onnoemelijk vaak wordt het weliswaar met de beste bedoelingen, maar toch niet met uitsluitend gezonde motieven gezocht. Als je zegt: ‘ik zou graag - als dat Gods wil is - contact krijgen om mezelf beter te leren kennen en me te ontwikkelen; en het maakt niet uit wie me wordt gestuurd, of het nu mijn eigen dierbare overledene of een andere geest is die me kan helpen’, dan heb je de juiste beweegreden en benadering. Maar als je het contact alleen wilt omdat je zo’n verdriet hebt en de overledene bij je wilt hebben, hoe begrijpelijk dat vanuit je pijn om het verlies ook is, dan moet dit motief of die emotie nader worden onderzocht. Vaak gaat, afgezien van het vanzelfsprekende element van liefde en van verlangen om weer samen te zijn, achter de wens om contact te leggen de twijfel schuil of het wel echt mogelijk is. ‘Leven we echt wel verder? Misschien kan ik langs deze weg het bewijs krijgen’. Op zich is er niets verkeerds aan deze twijfel maar het is wel van groot belang dat je hem openlijk onder ogen ziet. Je hoeft je er helemaal niet voor te schamen. Maar alleen door dergelijke twijfels direct onder ogen te zien, kun je er op de juiste manier mee omgaan. Zolang je die twijfel uit een vals gevoel van schuld en schaamte verborgen

[1] Zie over dit onderwerp ook lezing 36 ‘Bidden’ (Noot vertaler)

houdt, alsof je zegt: ‘Ik zou zulke twijfels niet moeten hebben maar omdat ze er toch zijn, wil ik ze met het feitelijke en ware verlangen om met mijn geliefde in contact te komen, bedekken’, zo lang blijft die twijfel je parten spelen.

Als je daarentegen onder ogen ziet dat je twijfels hebt, dan kun je jezelf verdergaande vragen stellen. Gaat het om een persoonlijke angst voor de dood - wat eveneens menselijk en begrijpelijk is? Wat is het precies waaraan je twijfelt? Dit moet zo duidelijk mogelijk worden. Dan heb je iets om mee aan de gang te gaan. Want de volgende stap is onvermijdelijk. Je kunt deze twijfels namelijk alleen uit de weg ruimen door jezelf te leren kennen, door het zuiveren van verborgen stukken in jezelf en door helderheid in onbewuste verwarringen te brengen. Dat is de *enige* manier. Alleen zo kunnen je twijfels verdwijnen en *zullen* ze ook verdwijnen. Zelfs het meest overtuigende en tastbare bewijs dat zich aan je voor kan doen, zou je twijfels niet werkelijk, niet volledig en blijvend kunnen wegnemen. Als er zoiets gebeurde, zou je er zeker blij mee zijn. Maar het effect zou wegebben. Diep in jezelf zou de vraag weer beginnen te knagen, steeds weer opnieuw, of zelfs voortdurend. Hoe meer je van dergelijke ‘bewijzen’ hebt ontvangen, des te schuldiger ga je je over de taaiheid van je twijfels voelen. En het gevolg is dat je ze nog harder wegdrukt.

Twijfel aan God, twijfel aan de wetten van het universum, twijfel of er leven na de dood is, dat alles houdt gelijke tred met de twijfels die je over jezelf hebt. Als je de wortel van alle twijfels blootlegt, namelijk de twijfels aan jezelf, dan kun je er op een verstandige manier mee omgaan.

Ik heb gemerkt dat achter het sterke verlangen om contact met geliefde overledenen te hebben bijna altijd deze twijfel ligt. Daarom zeg ik dat het niet gezond is. Niet gezond, omdat zo’n contact de ziel niet werkelijk verder zou helpen. Het is veel zinvoller om met je innerlijke problemen aan de gang te gaan. Als je op die manier bezig bent, zal je verlangen om met een bepaalde persoon aan gene zijde in contact te komen, ook al houd je nog zoveel van hem, in de diepe innerlijke overtuiging dat het universum goed en royaal en liefdevol is, oplossen. Er kan geen dood zijn. Haat kan niet het laatste woord hebben. Er kan geen chaos, geen wanorde heersen. Maar deze antwoorden kunnen pas tot je doordringen als je jezelf eerst toestaat om te zien dat je met deze vragen en angsten zit. En vraag jezelf dan af waarom dat zo is; op welk punt twijfel je aan jezelf? Dat is een gezonde en constructieve benadering van deze hele kwestie, van het contact met de geestenwereld.
Het is niet nodig om contact met geesten te hebben. Ook zonder dat kun je

verder komen. Als echter zo'n contact op een werkelijk constructieve manier mogelijk wordt gemaakt, dan is het contact op zich eigenlijk van minder belang dan de uitwerking ervan, dat wat het je uiteindelijk geeft. Dát, beste mensen, moet jullie voornaamste zorg zijn wanneer de mogelijkheid van een contact met de spirituele wereld zich voordoet. Vraag je af: 'wat kan het me geven? Is het constructief? Zal het me vrij maken? Word ik er door verder geholpen? Bevordert het mijn onafhankelijkheid, mijn eigen verantwoordelijkheid? Maakt het me meer volwassen, eerlijker tegen mezelf? Of is het een manier om iets uit de weg te gaan, al is het nog zo mooi verpakt?' Als je elk contact, zowel met de geestenwereld als in de gewone dagelijkse wereld, op die manier bekijkt, zit je goed. Dan hoef je je, zolang je nog een beetje twijfelt, tenminste niet meer voortdurend af te vragen: 'is het wel waar of lijkt het maar zo? Is het het onbewuste van het medium? Is het een geest? Is het een goddelijke of alleen maar een dolende geest?' Daar gaat het dan niet meer om, zelfs al heb je je twijfels nog lang niet overwonnen.

In de grond echter zijn die twijfels altijd min of meer de volgende: 'is God een realiteit of is dit een universum waarin alles willekeurig en toevallig gebeurt? Ben ik overgeleverd aan ongeordende krachten of is het universum zo goed en wijs en liefdevol als de metafysica, de religie en sommige filosofieën beweren?' Dat is het dilemma waarmee je worstelt en waarin alle andere twijfels liggen besloten: je twijfel over het voortbestaan na de dood, je angst voor de dood, voor het leven, voor anderen en voor jezelf, en het wantrouwen dat uit die angst voortvloeit. Het antwoord op deze vragen kan alleen tot een vaste zekerheid worden als het een gevolg is van het jezelf volledig begrijpen en van het tot een oplossing brengen van je innerlijke conflicten. *Dat is de enige manier*.

Het is heel goed mogelijk dat een deel van je alle waarheden gelooft en dat een ander deel eraan twijfelt, tegelijk bang is voor die gevoelens van twijfel en ze daarom verbergt. Door ze aan de oppervlakte te brengen, kom je meteen al dichter bij de kern van het probleem. Dat brengt je dan weer tot de juiste houding tegenover elk facet van het leven, of het nu gaat om contact met de spirituele wereld of om een ander terrein van het menselijke leven."

VRAAG: Hier heb ik veel aan. Maar in een van de lezingen las ik dat iemand de raad kreeg elke dag met haar vader te spreken...(8)

"Om te beginnen kun je best tegen een overledene spreken en hem helpen

zonder dat er wederzijds contact is. Wie een overgegane ziel toespreekt, zendt hem daarmee alleen maar gedachten die constructief kunnen zijn en hem helpen de weg te vinden. Dit is iets anders dan het communiceren met een geest, waarbij deze zich manifesteert. Bovendien heb ik niet gezegd dat communicatie onder geen enkele omstandigheid is aan te bevelen. Als het je er daarbij maar om gaat de geesten te helpen. Een overledene toespreken, zonder een bewijs te krijgen van zijn voortbestaan, is iets totaal anders. Vaak zijn geesten eerder geneigd raad van hun geliefden op aarde dan van andere geesten aan te nemen. Daarom kan het geen kwaad om bij bepaalde gelegenheden een helpende hand te bieden. Maar dit doet niets toe of af aan het punt waar het bij het contact zoeken met de geestenwereld om gaat, waarbij geesten zich echt op de een of andere manier manifesteren."

VRAAG: Ik wil graag weten hoe je met schuldgevoel om moet gaan – en ook hoe je er verandering in kunt brengen? (9)

"Zolang een bepaalde innerlijke houding, een emotie, een handeling of een gedachte schuldgevoel veroorzaakt, heb je de wortels ervan nog niet gevonden. Daardoor blijft het schuldgevoel knagen. Het lijkt wel alsof de psyche wil zeggen: 'je bent nog niet bij de wortels aangeland', en het is daarom een aanwijzing om verder te zoeken naar datgene waarover je je bewust schuldig voelt. Onderzoek het, ga na wat maakt dat je je er zo schuldig over voelt. En je zult ontdekken dat je je soms schuldig voelt over iets en dat dat volkomen ongerechtvaardigd is. Het is heel erg verkeerd om je over dit bepaalde iets schuldig te voelen. Dat zou een aanwijzing kunnen zijn dat het als camouflage voor het echte schuldgevoel dient. Het is alsof de psyche zegt: 'ik voer deze schuld ten tonele om de werkelijke schuld niet onder ogen te hoeven zien'. Laat je door zulke ontdekkingen niet misleiden en ga gewoon verder.

Al werkende zul je ook vaak merken dat je je over een heel gewone menselijke vergissing of tekortkoming schuldig voelt. Als je er nader op ingaat, ontdek je dat iets in je – om nog onduidelijke redenen – niet bereid is om deze zwakheid of tekortkoming op te geven. Je weet niet waarom, maar je wilt ze opgeven, en toch is er iets in jou dat dat niet wil. Daarom voel je je schuldig. Dat betekent dat je erachter moet zien te komen waarom je die zwakheid niet echt los wil laten. Je zult zonder twijfel tot de ontdekking komen dat je denkt dat de zwakheid een verdediging tegen je onzekerheden, je angsten, je kwetsbare plekken vormt. Pas als je erachter bent dat dit zo is, kun je nagaan wat je doet geloven dat het een

verdediging is en of die aanname al of niet juist is. Uiteraard ontdek je dan dat het een verkeerde conclusie is, een misvatting.

Alleen als het besef dat het inderdaad een misvatting *is* helemaal is doorgedrongen, zul je hem loslaten. Dan treedt je innerlijke wil in werking. Dan gaat het loslaten moeiteloos. Je merkt dat het verdedigingsmechanisme, de schijnbare bescherming die deze tekortkoming biedt nutteloos, zinloos is. Het werkt niet. Als je dat duidelijk ziet, ben je bereid om hem los te laten – en dan, wanneer je bereid bent om hem los te laten, voel je je niet langer schuldig. Je blijft je alleen schuldig voelen als je de tekortkoming geforceerd op wilt geven, maar er om de redenen die ik zojuist heb genoemd, van binnen niet toe bereid bent.

Daarom zeg ik: forceer het niet; want met dwang zal het niet lukken. Probeer er liever achter te komen of je datgene waadoor je je schuldig voelt, echt op wilt geven. Of is er in een verborgen hoekje van je ziel nog een stemmetje dat zegt: 'ik kan niet zonder die tekortkoming want anders zou ik mezelf blootgeven en gewond raken'. Wanneer je dat ontdekt, kom je dichter bij de kern van het probleem.

Dan is er wat schuldgevoelens betreft nog een andere mogelijkheid: ik zei al, je voelt je vaak schuldig over dingen waar je je helemaal niet schuldig over hoeft te voelen. Ik zei ook dat die onterechte schuldgevoelens een camouflage zijn voor de echte redenen waarom je je schuldig voelt. Zoals ik enige tijd geleden zei, de vermeende schuld is vaak ernstiger dan de werkelijke, verborgen schuld. Maar juist omdat het moeilijker is om de echte schuld onder ogen te zien, lijkt deze emotioneel gezien moeilijker te dragen dan de onterechte, vermeende schuld. De echte schuld bestaat wellicht daaruit dat je jezelf op een of andere manier verloochent , dat je jezelf door een zwakheid verraadt. En die zwakheid is het gevolg van een verkeerde conclusie. Door jezelf te verraden – het beste deel van jezelf, dat er naar hunkert om te geven en lief te hebben, te voelen en met anderen mee te leven, royaal te zijn, nederig te zijn – moet je ook verraad plegen jegens de mensen om wie je meeste geeft. Wanneer je dit indirecte verraad jegens anderen als gevolg van het directe verraad jegens jezelf op het spoor komt, heb je weer een *echte* kern van je schuld te pakken.

Door al dit soort ontdekkingen ga je veranderen. Stapsgewijs vind je de antwoorden door geduldig, ontspannen en toch vasthoudend op deze weg voort te gaan. Hiermee doe je het enige dat echt constructief en waardevol is, en zo ontstaat er een verandering ten goede; niet afkomstig van een

hogere macht maar komend vanuit jezelf. Want Gods wegen, de wegen van waarheid en oprechtheid, brengen geluk en maken vrij. Als de mensheid dat maar besefte, zouden heel veel zorgen en moeilijkheden vermeden kunnen worden! Want, emotioneel gesproken, voelen velen van jullie aan dat Gods wegen prachtig zijn maar ze vormen toch een ontbering voor jullie; ze vragen van jullie een heilige manier van leven die weinig oplevert. Maar dat is niet waar, zo helemaal niet waar. Pas als je op de manier die ik hier aangeef, aan de gang gaat en als je een paar belangrijke momenten van bevrijding hebt ervaren, zul je ontdekken dat dit, vaak onbewuste, idee niet klopt. Gods weg werkt onmiddellijk en regelrecht in je voordeel, en is niet zo maar iets en iets heiligs dat onbereikbaar voor je is.

Met die kennis moeten al je twijfels en schuldgevoelens wel verdwijnen, omdat je dan vrede met jezelf en vrede met het beste in jezelf kunt hebben, wetend dat dit je niets nadeligs zal brengen.

Mogen deze woorden in jullie ziel wortel schieten. Moge ieder van jullie in de woorden die ik tot jullie mag spreken iets vinden wat tot een dieper inzicht leidt, wat je de innerlijke wil en de rust geeft om zonder ongeduld en zonder innerlijke haast jezelf te vinden. Mogen deze woorden je helpen bij je zoektocht in de wetenschap, in het besef dat wanneer de wereld somber en grauw lijkt, dit een aanwijzing is dat je geen contact met de waarheid hebt. Houd dit in gedachten; het zal je in moeilijke tijden helpen. Weet dat de schaduw niet de waarheid is! Ongeluk, wanhoop zijn NIET de waarheid. Want de wereld is vol schoonheid waarin je je nergens zorgen over hoeft te maken. Het maakt niet uit of je in dit werk wat sneller of langzamer vordert. Iedereen, elke ziel die ooit werd geschapen, bereikt ooit het licht, het geluk dat onvergankelijk is. Het moet zo gaan. Neem deze gedachte mee. Dat hij je kracht mag geven.
Wees gezegend, mijn dierbaren, ieder van jullie, in God en in Christus. Wees in vrede, wees in de Heer!”

Deze lezing werd gegeven via Eva Pierrakos in 1960.
Oorspronkelijk uitgegeven door Center for the Living Force, Phoenicia (N.Y.) onder de titel: ‘Questions and Answers’.
Vertaling door Anke van der Meer in 1993; herzien door Paul Avis in 2007.
© Stichting Gemeenschap het Pad. Uitgave 2008